

СПРАВКА
за приносите в научните трудове
на проф. д.ик.н. д.н. (Национална сигурност) д-р инж. Венелин Кръстев Терзиев,
съгласно приложения списък на публикациите за участие в конкурс
за заемане на академична длъжност „професор”

Тематична област	Научни и научноприложни приноси
Сигурност и отбрана	Научни приноси Генерирани са нови знания и умения за управление на ресурсите за отбрана и сигурност в динамично променящата се среда и повишаването на ефективността от трансформацията на ресурсите в отбранителни способности, ориентирани към резултатите по зависимостта „разходи - ефекти“, с което е създадена и верифицирана теория за мениджмънта на ресурсите в динамично променяща се среда. Разглеждане на сигурността като управленска система и приложение на стратегическия подход в управлението на ресурсите за сигурност и отбрана. Приложение на програмно-целевия подход във финансовия мениджмънт на ресурсите за сигурност и отбрана като ключов за поддържането на балансираност на дългосрочните приоритети с краткосрочните изисквания за постигане на необходимите оперативни способности. Обосновано е ресурсното счетоводство и двустранния счетоводен запис като основа на информационното осигуряване на управлението на отбранителните ресурси и подпомагане на управленските решения в съответствие с изискванията на анализа, контрола и прозрачността. Извършен е анализ по зависимостта „разходи-ефекти” в отговор на постигането на баланс между необходимите оперативни способности и реалните ресурси като основа на тригодишна бюджетна прогноза и изготвянето на шестгодишен план-програма. Изследвана е системата за финансово управление и контрол като ключова за прозрачността, ефективността, демократичния и гражданския контрол на разходването на ресурсите за сигурност и отбрана в съответствие с бюджетните ограничения и декларираните способности на въоръжените сили на страната. Проследена е и методологията на идентифициране на рисковите ситуации, които в значителна степен могат да повлияят върху целите и постигането на основните политики на Въоръжените сили и свеждането им до разумната допустимост. Изследванията на взаимовръзката между логистиката и управлението на ресурси за сигурност и отбрана позволяват да се даде отговор как отбранителните ресурси да се трансформират в отбранителни способности, оперативно съвместими с НАТО и в интерес на боеготовността и боеспособността на настоящите и бъдещите Въоръжени сили на страната. Акцентите са на интегрираната логистика като възможност за предвиждането на процесите по навременната и ефективната поддръжка в хода на всяка операция и системата за отбранителна аквизиция, базирана на управлението на жизнения цикъл на отбранителните способности. Изведени са ролята и мястото на човешкия фактор като елемент на ресурсното управление и изграждането на професионална армия с мотивиран личен състав с акцент върху стратегическия подход на управлението на човешките ресурси, базирано на подхода на управлението по компетентност и компетенции и инструментариума за тяхната оценка, личното усъвършенстване и кариерното израстване. Доразвита е теорията и практиката на устойчивото развитие на средата за сигурност, като са обосновани методологията и инструментариумът за анализ на управлението на екоресурсите като елемент на подсистемата за екологическа сигурност. Изведени са взаимовръзките между екология, икономика и сигурност, разгледани са икономическите аспекти на екологичната криза, свързани с екологичните ограничения на икономическото развитие в глобален аспект, произтичащите социални последици и възможните пътища за излизане от кризата и ролята на въоръжените сили при опазване на околната среда. Научноприложни приноси

Тематична област	Научни и научноприложни приноси
	Предложения за рационализиране на управленските решения, съобразени със зависимостта „ресурси-способности-резултати“ на основата на стратегическия, програмно-целевия подход и анализа „разходи-ефекти“. Разработен математически модел за прогнозиране на разходите за отбрана на основата на аналитико-реалистичния, научно обоснован подход, съобразен с промените в макроикономическите параметри на отбраната и сигурността, адекватни на промените в средата за сигурност. Изведени са възможностите за модернизирането на системите за подготовка на бойния потенциал на страната, съвместими с използваните в армиите на страните от Алианса, адаптирани към променящата се среда, икономическите ограничения, участието на страната в процеса на международното сътрудничество и коопериране.
Социална адаптация на военнослужещите	Научни приноси Нови знания за повишаване на ефективността на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба. Научнотеоретични и практически постановки за рационализиране на управленските решения, съдействащи за ефективността на адаптацията на военнослужещите, преминаващи в запас и членовете на техните семейства, в изменения социум, като са определени приоритетните сфери на социалната дейност и произтичащите от тях конкретни социални политики в това отношение. Доказана е връзката между социализация-възпитание-идентичност като основа на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба. Научно е доказана обосноваността на ключовите компетенции на входа на системата за социална адаптация, на основата на която се дефинират специфичните компетенции, съобразени с длъжностните позиции. Научно са защитени качествено новите управленски решения, съобразени със съответните нови модели на социална адаптация, като важен елемент при разработването на национална социална стратегия за социалната адаптация на освободените от военна служба и членовете на техните семейства. Научноприложни приноси Разработен е модел за социално-педагогическа и социално-психологическа адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба, като компоненти на адаптационния процес. Моделът за социално-психологическа адаптация на военнослужещите и техните семейства е адаптиран като база за създаването на адаптационна програма за изследваната категория, съответстваща на динамичните промени в социалната среда и <u>на критериите</u> за ефективност. Обоснована е и е доказана научно-експертната платформа <u>на адаптационния</u> процес, като е предложен алгоритъм на модела за повишаване на ефективността на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба. Създаден е комплексен модел за социална адаптация <u>на освободените</u> от Българската армия военнослужещи и членове на техните семейства, в който са адаптирани моделите за социално-психологическа и социално-педагогическа адаптация. Предложен е обоснован компетентностен модел за повишаване на ефективността на процеса на социална адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба. Разработен е и е предложен математически модел за оценка на компетенциите за подбор за свободна длъжностна позиция като част от програма за социална адаптация на освободените от военна служба военнослужещи. Разработена е Методология за оценка на професионалните профили с прилежащите им компетенции, чиято адаптация към динамичните промени в социалната среда е посредством приложимостта на реинженеринга, като процес на управление на промяната. Разработен е алгоритъм на модела за повишаване на ефективността на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба. Създаден е комплексен модел за социална адаптация <u>на освободените</u> от Българската армия военнослужещи и членове на техните семейства.
Социално програмиране	Научни приноси Допълване и прецизиране на основни понятия и класификации в областта на социалното програмиране; разкриване на значими връзки, зависимости и фактори влияещи върху

Тематична област	Научни и научноприложни приноси
	неговата реализация; убедителни научни обобщения в подкрепа на разработване на социалните политики и развитие на тяхната ефективност. Концептуално е обогатена и доразвита в теоретичен план проблематиката на социалното програмиране и свързаните с него резултати - социалните политики, като акцентът е поставен върху връзката им с развитието на човешкия фактор и усъвършенстването на пазара на труда. Научни анализи, обосновани от поведението на факторите, влияещи върху формирането на социалната политика, които чрез развитието на стратегически приоритети я превръщат в основен механизъм от работата на икономическата система. На базата на направен критичен анализ на процеса на социална адаптация и на неговата концептуална същност е изграден теоретичен модел за успешна реализация на човешките ресурси в динамично променящата се среда. Научноприложни приноси Предложен е подход за анализ ефективността на провежданите социални политики. Предложен е подход и методика за създаване на активна социална програма, тълкувана като инструмент за активна социална политика. Предложен е процесен модел, оптимизиращ възприемането на рационалното начало при формирането на управленски решения при създаването на ефективна социална политика. Разработени са методически подходи и съответни алгоритми за успешно адаптиране към пазара на труда на лица, освободени от военна служба.
Пазар на труда и социални политики	Научни приноси Извършено е едно цялостно изследване и анализ на състоянието и трансформациите в основните обществени системи на социално включване и социална сигурност на населението, и по конкретно на пазара на труда в периода на преход от 1990г. до 2015г., като е направен обстоен теоретичен анализ на основните характеристики, профил и параметри на системата на пазара на труда с икономическото развитие, емпиричен анализ на промените в параметрите в разглеждания етап на икономическо развитие, както и оценка на адекватността или неадекватността на провежданата социална политика в променящите се икономически условия, по отношение на безработицата и заетостта. Извършено е комплексно изследване на националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“, като са определени нейните основни недостатъци при различните стадии: на разработка и на реализация. Разработена е работна система от показатели и индикатори, които позволяват да се определи степента на ефективност от дейността на държавните социални служби в тяхното интегрално значение при отчитане динамичните взаимозависимости в измененията между вътрешната и външната среда. Формирана е система от критерии и оценки за икономическата и социалната ефективност по нейните функционални съставляващи. Научно обоснована и точно дефинирана е ролята и мястото на държавата в регулирането на пазарния модел на заетост, като са изведени целите и задачите на социалната политика при регулиране на пазара на труда и продуктивността на заетостта с особен фокус върху активните мерки на провежданата политика на пазара на труда. Дефинирани са факторите, които са пречка за ефективното въздействие на активните политики, включително програми и мерки на пазара на труда, като са обосновани няколко групи препоръки с практико-приложен аспект при осъществяването на активната политика на пазара на труда. Преглед на политиките за изграждане на функциониращ пазар на труда в контекста на Стратегията за устойчив, интелигентен и приобщаващ растеж „Европа 2020“ през призмата на дейностите и предизвикателствата пред европейските публични служби. Научноприложни приноси Методологически подход за изследване и оценки на основните състояния и преходи на трудовия пазар, отчитайки възможните състояния и правейки историческа ретроспекция в развитието на пазара на труда в България в годините на преход, предоставящ възможности за анализи и вземане на решения. Обосновани са няколко групи препоръки с практико-приложен аспект при осъществяването на активната политика на пазара на труда, сред които функционирането на единен механизъм за социална защита и обезпечаване на трудова заетост в страната,

Тематична област	Научни и научноприложни приноси
	мониторинг на социалната сфера, разработка на система от програмни мероприятия, организация на ресурсното, правното и информационното обезпечаване на тези мероприятия, които са заложили като методологическа база за усъвършенстване на Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“. Изведени са конкретни предложения с практико-приложен характер в редица области: за повишаване на ефективността в сферите на социалната иновация; персонализираната подкрепа при мерките за насърчаване на заетостта, деинституционализацията на възрастни хора и хора с увреждания, подкрепата за предприемачеството чрез насърчаването на конкурентоспособността и още редица други. Предложения за модели и инструменти за усъвършенстване на ефективността на изпълнение на социалните политики от публичните служби по заетостта и рационализиране на управленските решения. Разработена е и е предложена работна система от показатели и индикатори, които позволяват да се определи степента на ефективност от дейността на държавните социални служби в тяхното интегрално значение при отчитане на динамичните взаимозависимости в измененията между вътрешната и външната среда и отражението им върху заетостта и пазара на труда.
Устойчиво развитие	Научни приноси Концептуално е обогатена теорията на устойчивото развитие, като акцентът е поставен на екологичното производство и потребление. Теоретично е обоснована необходимостта от нови подходи и инструменти, целящи устойчиво регионално развитие. Научноприложни приноси Направени са предложения за усъвършенстване на мениджмънта в областта на биологичното производство и туризма за постигане на устойчиво развитие и сигурност и безопасност на храните.
Образование и обучение	Научни приноси Концепцията за учене през целия живот е разгледана като основа на устойчивото развитие и във връзка с изграждането на икономика, основана на знания и иновации. Обоснована е връзката между образование, наука и иновационно развитие, като е изведено мястото на институциите в системата на висшето образование и значението за развитие на научноизследователската и развойната дейност в страната. Доказани са ефектите от приложение на обучение, ориентирано към реалните потребности и постигане на резултати, основано на придобиване на знания, умения и компетентности. Научноприложни приноси Направени са предложения за модели и инструменти за изграждане на капацитет чрез обучение, които акцентират на професионалното обучение, неформалното и самостоятелното учене. Разработени са методологии за оценка на образователните потребности с фокус върху специфични уязвими групи, обхванати от социалните политики на държавата. Предложени са нови подходи и инструменти за предоставяне на търсени знания и умения, като специален фокус е поставен върху изграждането на капацитет в регионите и насърчаването на балансирано и устойчиво развитие.
Икономика и управление	Научни приноси Към фундамента на теорията на управлението, е изведено мястото и е доуточнена ролята на управленския контрол. Чрез приложението на неговите основни системи са предложени пътища за усъвършенстване преимуществено на социалното управление. На тази база са потърсени и намерени алтернативи за прилагане на още по-ефективен контрол с цел оптимизиране на управленските процеси в работата на икономическата система. Базирайки се на ретроспекция и критичен преглед е проследено развитието на капитализма в съвременния динамично развиващ се свят. Разглеждането на процеси, стратегии и политики е целенасочено реализирано за дефиниране и анализ на открояващите се последните тенденции в неговото развитие. На тази основа са очертани голяма част от възможните перспективи, като акцентът е поставен върху тези, които

Тематична област	Научни и научноприложни приноси
	реално и адекватно възприемат флуктуациите на икономическата система, на която се предоставят условия за ефективно усъвършенстване и по-устойчиво бъдеще. Изведена е ролята и значимостта на бизнесорганизациите в процеса на обществено развитие. Осъществените анализи са насочени към разкриване и дефиниране на основните конфликти, свойствени за всяка организационна система. Този целенасочен акт е реализиран от една страна за да посочи възможните пътища за справяне с тях, а от друга да се потърсят форми за превенция срещу тяхното възникване, разнородни прояви и развитие. Научноприложни приноси Анализирани и разкрити са тенденции, алтернативи и решения, въз основа на които са направени предложения за усъвършенстване на електронното управление в страната. Проведените научни анализи се обосновават от намирането на практическа възможност за максимално удовлетворяване на поставяните изисквания, насочени към обективно осигуряване на реално качество, гарантирана сигурност и достатъчна бързина в процеса на обслужването.

21.04.2016 г.
гр. Велико Търново

Венелин Кръстев Терзиев